

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " " Magistrați } 350 Lei pe an
 " " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU
 licențiat în drept student în filosofie

S U M A R :

Situația cōdebitorilor în sistemul pentru lichidarea datorilor
 din 7 Aprilie 1934.
 Jurisprudențe Civile.

Jurisprudențe procedurale,
 Jurisprudențe penale.
 Jurisprudențe la diverse legi.

Se publică hotărârile instanțelor de recurs, hotărâri ale ori căror instanțe dacă sunt adnotate,
 cum și articole doctrinare.

Ori ce număr ne primim se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unul număr 35 lei

Sub tipar:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor.*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu   **Nic. V. Mândru**
prim-președinte Trib. Arad   Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate:

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sarmă în Ghiriș, gara Câmpia Turzii;

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane

A apărut:

Consiliul legislativ

Colecțiune

de

Legi și Regulamente

Legi 1934

A a p ă r u t

Constantin Sudețeanu: Opinia publică
Cluj 1935.

Ion Colfescu Delaturda: Spirit și materle
Eroismul în viața de stat. Cluj 1935.

Dr. Carol Nesselrode: Procedura privitoare
Ed. III Oradea 1935. **ocrotirea Minorilor.**

St. Fabius: Proiectul de cod penal.

A APARUT:

Buletinul Legilor

care publică legile,
regulamentele și instrucțiunile la câte-
va zile dela publica-
rea lor oficială sub
direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual
Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „
Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apei Cluj**

A apărut

Vasile M. Theodorescu

Prim-președinte al Trib. Timiș-Torontal

**Unificarea legislațiunii
procedurale penale**

Reflexiuni în jurul proiectului din 1935
cu o prefață de

Ion Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj.
Timișoara, 1935.

Dr. Ioan Boroș

**Posesiunea și
operarea posesiuni**

studiu doctrinar

Oradea 1935.

Situația codebitorilor în sistemul legii pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934

I.

Dintre probele de ordin cotidian în legătură cu regimul legii de lichidare din 7 Aprilie 1934, incontestabil, că loc de frunte și de importanță primordiale ocupă problema codebitorilor.

Modul de punere în armonie a situației acestora cu dispozițiile unei legi în esență specială și cu situația lor de drept comun, este o problemă la ordinea zilei.

Intr'adevăr, datorită faptului aproape general, că raporturile obligaționale și drepturile de creanțe în marea majoritate a cazurilor leagă mai multe persoane, problema codebitorilor se pune zilnic, fără totuși, ca soluțiile date în această direcție să fie în totul unitare și să indice o similară interpretare a dispozițiilor legale existente în această materie.

Dificultățile cari se ivesc în calea unei unitare și infailibile soluțiuni, izvoresc de sigur din lacunele inevitabile ale textului construit de legiuitor, care, pe cât se pare, numai în dauna unei elementare concisiuni putea să creeze un text coordonat cu toate sistemele legislațiilor noastre în vigoare.

Examinând dispozițiile speciale pe cari legea a înțeles să le fixeze pentru încadrarea coobligațiilor în sistemul legii, vom găsi, că situația codebitorilor este reglementată de art. 49 din lege, articol care conținând în asamblul său numai dispozițiuni privind pe codebitori, este destinat în mod evident a transa liniile generale ale normelor pe cari legiuitorul a înțeles să le ia pentru așezarea codebitorilor de orice categorie în cadrul desfășurării regimului legii din 7 Aprilie 1934.

Redactarea acestui articol, deși nu poate fi numită prea fericită, este mult superioară textelor din legile de conversiune anterioare. În vreme ce textele legilor anterioare conțineau mai mult dispozițiuni izolate și resfirate, articolul 49 îmbrățișează oarecum, în complexul ei problema codebitorilor.

Examinând deci art. 49 vom găsi, că textul legii face o deosebire, — foarte justă de altfel în raport cu rațiunea ei generală, — între codebitori principali și între codebitori accesorii, pe cari îi definește și ca garanți, giranți și obligați accesorii.

1. Analizând deci în primul rând normele legii privind pe codebitori accesorii, de orice fel, vedem, că alineatul prim al art. 49 arată, că acestia beneficiază de toate avantajele prevăzute în lege pentru debitorul principal, rămânând obligați numai în limitele în cari obligația debi-

torului principal se reduce și se modifică conform legii.

Vedem, că această dispoziție a legii nu diferă întru nimic de dreptul comun, în speță dreptul nostru local, căci și după normele art. 1346, 1355, 1363, din codul civil austriac, care reglementează această chestiune, obligația principală și codebitorul secundar nu este ținut la o îndeplinire peste cvantumul existent al datoriei principale.

Aceeaș obligație rezultă pentru giranții cambiali din verificarea art. 50 din vechea lege și art. 53 din noua lege asupra cambiei.

Rămâne astfel stabilit, ca normă generală, că, dacă debitorul principal întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a putea beneficia de avantajele ei, și le invoacă acesta, codebitorul accesoriu va putea invoca și el pentru sine avantajele legii, bazat pe simplu fapt al dependenței și indiferent de situația lui juridică, deci chiar dacă el personal nu ar îndeplini condițiile legii.

S'ar părea deci, că odată această linie normativă trasă, chestiunile discutabile ce s'ar ivi în legătură cu situația codebitorilor accesorii, reduse la acest numitor, vor putea fi lesne soluționate.

Ori, aprofundând chestiunea vom constata, că nu este tocmai așa, și că legiuitorul a lăsat multe probleme deschise, a căror soluționare nu poate fi dobândită prin o simplă grefare pe norma generală de mai sus.

Voiu arăta numai câteva cazuri, asupra cărora legea ne lasă orfani de orice indicii, expunerea de motive și debaterile parlamentare ne servesc de prea puțin reazăm, iar jurisprudența sporadică dezvoltată până acum, nici nu poate fi ținută serios în seamă fiind și oscilatorie și contradictorie.

a) Voiu releva dintre aceste probleme în primul rând, cazul de foarte frecventă posibilitate, când debitorul principal deși întrunește toate condițiile pentru a putea beneficia de avantajele legii, nu invoacă în favorul său nici pe cale de excepțiune, nici în cursul executării silite, aceste avantaje, și anume fie fiind de conivență cu creditorul său, fie din simplă neglijență sau nepăsare.

Se pune deci în acest caz întrebarea, dacă codebitorul accesoriu, se va putea el substitui debitorului principal, invocând el aptitudinile acestuia la beneficiile legii, sau va trebui să tragă consecințele atitudinii debitorului principal rămânând și el în acest caz în afara de aplicațiunea legii.

Părerile pentru și contra, după voga jurisprudenței de până azi, ar putea avea aceleași șanse de logică și legalitate.

Pentru-că, dacă se acceptă punctul de vedere arătat și de raportorul legii la senat Dl. Romniceanu, — care de altfel s'ar părea, că re-

zultă din spiritul tuturor dispozițiilor legii, — beneficiul legii nu va putea fi acordat din oficiu de instanță, ci acela va trebui să fie solicitat de debitor invocarea dispozițiilor legii fiind deci facultativă pentru debitor. o concluziune logică și adecuată principiului nu s-ar putea pune decât în sensul, că soarta debitorului accesoriu fiind strict legată de soarta debitorului principal, dacă debitorul principal, indiferent prin ce împrejurare nu intră în rotativa legii, codebitorul accesoriu fără facultăți personale pierde de asemenea orice nex cu această lege.

Această concluziune ar rezulta și din punctul de vedere general acceptat, că în caz de decădere, codebitorul accesoriu urmează în mod indiscutabil în soarta sa pe codebitorul principal decăzut.

Dar nu este mai puțin adevărat, că și teza contrară acesteia merită să fie ținută în seamă și o jurisprudență destul de recentă a Trib. Ilfov Secția Not. îmbrățișând acest punct de vedere se reazimă pe reale concepțiuni de drept și fără nici un punct de carență în logică și legalitate.

Anume textul articolului 49 aliniatul 1 este următorul: garanții, garanții și în genere orice obligați accesorii ai creanțelor supuse legii beneficiază de toate avantajele prevăzute întru însă pentru debitorul principal, rămânând obligați numai în aceste limite.

Deci, după modesta mea părere, din moment ce legea a fixat, pur, simplu și fără echivoc, că debitorul accesoriu nu numai că beneficiază de avantajele prevăzute pentru debitorul principal, dar el rămâne obligat pentru viitor **numai** în aceste limite, interpretarea literară și singura rezistând unei disecări rațional, nu poate fi alta, decât aceea, că reducerea obligației în limitele legii, pentru codebitorul accesoriu, **se operează de plin drept**, prin însuși faptul de care este în funcție, ca adică debitorul principal să întrunească condițiunile legii, fără considerare însă, dacă debitorul principal înțelege să se folosească în persoana sa de avantajele legii sau nu.

În tot cazul, chiar dacă această teză, ar putea avea eventual pentru unii o forță mai puțin convingătoare, decât prima, este singura în concordanță și cu economia generală a legii și are un avantaj incomensurabil de justetă și echitate, care se prezintă ca principii fundamentale în această lege.

De altă parte este vădit, că această teză nu poate fi asemănată cu cazul unei decăderi, pentru că decăderea este o sancțiune pentru o omisiune, a cărei evitare și înlăturare era obligația atât a debitorului principal, cât și accesoriu.

De asemenea este locul să amintesc aici, că, dacă datoria debitorului principal, nu pentru acel motiv, nu este supusă regimului legii, pentru că debitorul principal nu întrunește condițiile cerute de aceasta, ci fiindcă este o creanță exceptată expres conform art. 69 dela aplicați-

unea legii, garantul respective obligatul accesoriu, chiar dacă întrunește în persoana sa necesarele aptitudini, urmează soarta debitorului principal, fiind și el exceptat, de astădată însă pentru motive de cauzalitate obiectivă, exceptarea lovind toată linia obligațiilor principali și accesorii.

b) O altă problemă tot atât de discutabilă și neclarificată se pune atunci, când codebitorul accesoriu este garant la o datorie contractată de doi codebitori principali solidari, dintre cari unul este debitor agricol, iar celalalt debitor urban.

Se pune deci în mod firesc întrebarea, după situația cărui debitor, se va îndrepta obligațiunea codebitorului garant din moment ce obligația originală garantată de codebitorul accesoriu, s'a bifurcat prin dispozițiune legală ulterioară în corelațiunile personale a celor doi debitori principali, cu drepturi și situațiuni esențiale diferite.

Stabilirea pozițiunei debitorului accesoriu față de această situație nu este de puțină importanță, de oare-ce se va putea întâmpla adeseori, ca nici unul dintre debitorii principali să nu achite ratele amortisment iar creditorul să procedeze la executarea garanțiilor datoriei.

Va trebui deci garantul să plătească după situația determinată de lege pentru debitorul agricol sau pentru debitorul urban.

S'au emis păreri bazate pe unitatea și indivizibilitatea garanției de aceea a obligației principale, că în acest caz situația garantului depinde de voința creditorului, de orece din moment ce este cert, că creditorul este în drept să-și realizeze creanța și independent, fie dela debitorul agricol fie dela cel urban el poate să atașeze pe garant la ori și care debitor, față de care va proceda, garanția fiind unitară în cece privește creanța creditorului.

Părerea nu este tocmai necontroversabilă, întrucât pe acelaș temei legal se poate susține și opinia adversă, că debitorul prin garanție nefiind ținut să îndeplinească mai mult decât debitorul principal, îndată ce el a îndeplinit atât, cât oricăre dintre debitorii principali era obligat să îndeplinească pentru o perfectă liberare, se liberează de obligație întocmai ca și debitorul principal.

Această problemă natural nu poate fi separată, ci dobândește o soluție strâns legată de întrebarea principală corelativă și anume, dacă dintre codebitorii principali ai aceleiași creanțe unii sunt debitori agricoli iar alții debitori urbani, dacă unul dintre codebitorii agricoli achită integral creanța, după normele fixate de lege pentru codebitorii agricoli, creditorul va mai avea dreptul să ceară dela debitorii urbani diferența până la cota stabilită de lege pentru debitorii urbani, sau plata are efect liberatoriu necondiționat pentru toți codebitorii principali și accesorii?

Pare logic, și în totul acceptabil, că soluțiunea corectă nu poate fi decât în sens afirmativ, de completă liberare a tuturor coobligăților, în cazul acesta ne mai operând independența specială fixată de legea lichidării pentru fiecare debitor principal, după situația sa personală.

Spre o soluție liberatorie ne decide chiar referirea la normele dreptului comun, căci, într'adevăr, din examinarea textului art. 893 c. c. a. rezultă cu precizie, că achitarea unei creanțe din partea oricărui debitor, stinge complet obligațiunea și față de ceilalți codebitori.

Aceeaș concluzie se desprinde și din referirea la dispozițiile legii cambiei. Cunoscând teza elementară, că orice creanță cambială se consideră în raport cu terțe persoane de bună credință ca fiind incorporată în cambie, debitorul cambial nu este obligat să facă plata, decât pe lângă extragerea simultană a cambiei. Deci, oricare debitor va face plata, integrală după situația sa personală, va fi în drept să ceară dela creditor polita a cărei eliberare nu-i va putea fi refuzată, părăsind astfel posesiunea creditorului chiar și titlul formal al creanței.

Deci, aceea ce trebuie să mai admitem, că s'a adus la aceste norme prin logica interpretare a legii lichidării, este numai determinarea integralității creanței în raport cu situația fixată de lege pentru debitorul plătitor, considerându-se deci integralitatea achitării pentru debitorul agricol, în lumina reducerilor acordate de lege pentru debitorii agricoli, iar pentru debitorul urban în acele acordate pentru debitorii urbani.

2. Dacă vom trece acum mai departe în examinarea situației codebitorilor accesorii, vom constata, că pentru debitorii accesorii, dacă nu ei intră personal în prevederile legii, ea nu impune acestora îndeplinirea nici unei formalități pentru conservarea drepturilor lor.

Ei nu sunt obligați să facă declarații și nici nu se poate face asupra averii lor nici un fel de mențiune, care să le imobilizeze patrimoniul cu restricțiunile fixate de lege pentru bunurile de lichidare.

Această dispoziție a legii, desigur în multe cazuri va putea păgubi pe creditori, căci fără o posibilitate de încatenare a bunurilor garanților, cari de multe ori au format singura bază a acordării creditului, aceste bunuri vor putea fi ușor sustrate, creditorul rămânând fără baza inițială de îndestulare.

Cu toate acestea, norma a fost absolut necesară, chiar pentru salvagardarea ideii de bază a legii lichidării, căci dacă s'ar fi admis, ca să se facă aceste mențiuni asupra bunurilor unor persoane, cari nu întruneau de loc condițiunile legii, și deci bunurile lor să fie supuse regimului de restricție a acesteia, numai în vederea creanțelor garantate, cu ce rațiune s'ar fi putut refuza regimul legii și avantajele ei și pentru cele-

alte datorii directe ale debitorilor accesorii, refuz care de altfel nu ar fi putut avea alt rezultat, decât o serie nesfârșită de conflicte și situațiuni neclare?

3. Dacă însă codebitorul accesoriu întrunește în persoana sa condițiunile legii, pentru a beneficia de regimul ei, situația se schimbă, pentru că în acest caz dreptul debitorului accesoriu de-a beneficia de favorurile legii, dobândește un caracter independent, debitorul accesoriu putând să invoce în favorul său dispozițiunile cap. I și II din lege, chiar dacă debitorul principal nu ar intra în prevederile acestor capitole.

Este însă natural, că în acest caz vocațiunea la beneficiile legii bazându-se pe aptitudini personale, girantul sau garantul va fi supus tuturor obligațiunilor și restricțiunilor patrimoniale prevăzute de cap. I și II din lege, fiind obligat a face declarații, și, — dacă este cazul — putându-se face asupra averii lui mențiunile restrictive dela art. 22—27.

Incontestabil deci, că atunci când debitorul accesoriu beneficiază de dispozițiunile legii, iar debitorul principal nu intră sub imperiul acesteia, din punct de vedere al lichidării nici nu se mai poate vorbi la propriu de o obligație accesorie, soarta acestei obligații separându-se cu totul și în mod vădit de soarta obligației principale și dobândind o nuanță pronunțată de independentă în raport cu persoana obligatului accesoriu.

Legătura organică se menține așa ar, numai prin faptul, că dacă obligația principală s'a realizat, sau în orice mod s'a stins, repercursiunea liberatorie este indiscutabilă și asupra debitorului accesoriu.

4. Art. 49 mai fixează un avantaj de mare importanță pentru girantii și garanții solidari, persoane fizice, ai datoriiilor debitorilor agricoli, cari nu au o proprietate mai mare de 10 Ha. stabilind, că acești garanți nu vor putea fi urmăriți pentru plata sumelor datorate în baza legii, decât dacă creditorul va dovedi, că a mers cu urmărirea contra debitorului principal până la apicarea sechestrului.

Prin această dispoziție legea a redus din drepturile garantului simplu, a augmentat însă în mod considerabil drepturile garantului solidar.

Căci după dreptul comun, art. 1355 c. c. a. garantul simplu nici altfel nu putea fi urmărit înainte de încercarea unei infructuoase executări contra debitorului principal, garantul solidar însă putea fi urmărit oricând, fie simultan, fie chiar înaintea debitorului principal.

II

5. În ce privește pe codebitorii principali solidari, art. 49 nu conține nici o dispoziție care să-i puie în raport de dependență între ei, și care să le fixeze o situațiune de corelațiune în vederea aplicării legii de lichidare, în abatere dela dispozițiunile dreptului comun.

Căci, legea neîncadrând în dispozițiile referitoare la coobligații accesorii și pe coobligații principale arată intențiunea hotărâtă a legiuitorului de-a nu împărtăși de beneficiile legii pe codebitorii principali în puterea nexului obligational comun, ci numai în baza facultăților personale ale fiecăruia.

Deci, situația fiecăruia debitor principal se va judeca independent, după aptitudinile personale ce fiecare le posedă și fără nici o putere de reflexiune asupra situației celuilalt codebitor principal. Obligația codebitorului, care nu va întruni cerințele legii, se menține integrală și intactă conform dreptului comun, oricare ar fi reducerile de cari ceilalți codebitori ar beneficia în virtutea legii.

De asemenea este naturală și consecința acestei situații în sensul, că toți codebitorii principali intrând în prevederile legii vor trebuie să îndeplinească toate eventualele forme de conservarea drepturilor, iar bunurile lor vor fi supuse tuturor restricțiilor legii, putându-se face asupra lor mențiunile prevăzute de art. 22—27 din lege. Declarațiile și formele îndeplinite de un codebitor principal nu profită celuilalt și nu-l scutesc de facerea acestora pe celalalt codebitor principal.

Este firesc de altă parte, că debitorul principal solidar, care nu va intra în prevederile legii, nu este supus nici unei restricțiuni izvorând din lege, și că bunurile sale nu pot fi legate cu nici un fel de mențiune.

Tot ceea ce legea prin art. 49 a înțeles să schimbe în structura de drept comun a codebitorilor principali, este partea referitoare la regresul între acești codebitori, în baza raportului lor intern.

Anume conform aliniatului ultim al art. 49 regresul codebitorului principal se va putea exercita pentru întreg quantumul drepturilor de regres, stabilit și determinat conform dreptului comun, până la concurența sumei pe care codebitorul supus prevederilor legii ar fi urmat să o plătească creditorului comun, însă în termenele și cu dobânda fixată de lege.

Va să zică dreptul de regres al codebitorului principal față de debitorul benefic iar al legii este esențial redus, față de dreptul de regres ordinar, întrucât oricare ar fi quantumul creanței plătită de codebitor, el nu va putea realiza prin regres mai mult, decât era obligat să plătească conform legii, debitorul, creditorului comun.

Prin această dispoziție a legii, debitorul principalii solidari, cari la rândul lor sunt obligați a achita integral creanța, în cele mai multe cazuri sunt deci puși alături de creditori, fiind obligați a suporta chiar ei pierderile provenind din reducerile legale, pe cari nu le mai pot rambursa pe cale de regres dela debitorii lichidabili.

Această dispoziție a legii pare a fi în contradicție cu principiul fundamental al echității și cu improviziunea deplasării valorilor economice,

principiu care a născut însăși legea. Căci dacă pentru creditorul care și-a ființat creanța într-un timp când moneda era abondentă și valoarea ei economică mult mai redusă, este absolut just și echitabil, să primească azi, în împrejurări cu totul schimbate, creanța sa după valoarea de azi a monedei cu forță circulatorie mai mult ca îndoită, cu nimic nu este însă justificată restrângerea dreptului de regres dobândit prin o plată făcută azi, în monedă forte, numai pentru faptul, că codebitorul plătitor nu are coeziunea necesară cu legea lichidării.

De altă parte se pune aici întrebarea, referitor la care, legea lasă desorientați, și anume, ce se va întâmpla în cazul când codebitorul principal devenit creditor prin regres, ar refuza să accepte această ciuntire a dreptului său de regres. Va putea el uza de drepturile acordate celorlalți creditori în art. 40 din lege, având încă deschisă prin justificare calea declarației de neacceptare, sau această cale se consideră definitiv închisă prin expirarea termenului acolo arătat, iar el ar fi obligat a tolera fără putință de repudiere această ciuntire, care pentru alți creditori, incomensurabil mai puțin păgubiți ca el, din considerațiuni de ordin constituțional a fost decretată de facultativă?

În mod simplist s'ar putea soluționa chestiunea în sensul, că o declarație ulterioară conform art. 40 după expirarea termenului legal este neadmisibilă, deoarece codebitorul principal, dacă a intenționat să refuze diminuarea dreptului său de regres, ar fi trebuit să facă în timp util o declarație condiționată, întrucât el urmează a a fi considerat ca un quasi-creditor chiar și în baza expectativei dreptului său de regres.

Soluțiunea justă pare, în tot cazul, a găsi obligația codebitorului de-a tolera comprimarea dreptului său de regres, ca derivând nu din omisiunea unei declarații condiționate, ci din faptul congenital, că creditorul prin regres este în primul rând debitor, care face plata în această calitate, devenind creditorul tovarășului său numai prin raportul lor intern.

Nu afirm însă de loc prin aceasta, că ciuntirea dreptului de regres ar rezista unei serioase verificări și a unui atac pe tema constituționalității.

6. O altă problemă nu mai puțin importantă este stabilirea faptului, dacă în raport cu creditorul, un debitor este principal sau accesoriu.

Se întâmplă adeseori, ca din punct de vedere formal debitorii să se prezinte toți, sau mai mulți dintre ei ca codebitori principali, deși în realitate numai unul dintre ei este debitorul principal, iar ceilalți sunt debitori accesorii.

Vor putea deci să se prevaleze debitorii accesorii de această calitate reală a lor, față de situația formală care îi indică drept debitori principali?

La creanțele civile dovedirea situației reale nu poate avea nici un obstacol sau opereliște

legală, dat fiind, că aceste creanțe se mențin de regulă în patrimoniul creditorului contractant, care a cunoscut rolul ce fiecare debitor la avut la contractarea datoriei. Deci, dacă din oriși care motiv, afară de convențiune expresă de codebitorat principal, codebitorii acestor figurează în acte, în mod formal, ca debitori principali, nu li-se poate opune nici un impediment legal de a-și proba situația reală contrară celei formale.

Jurisprudența se menține constant pe acest punct de vedere, ba chiar instanțele noastre din Cluj, s'au pronunțat în sensul, că dovada situației reale este admisibilă și în faza de urmărire, atunci când în procesul de fond chestiunea nu a format obiect de discuție.

Prea discutabilă este însă chestiunea la creanțele cambiale, de oarece cambiile prin însăși noțiunea lor fiind hârtii la ordin și titluri formale, cari circulă în plenitudinea lor, întocmai în baza conținutului lor scris, apără pe orice posesor de bună credință de discuțiuni contrare titlului formal.

Deci posesorul cambiei nu poate fi ținut să admită alte modalități de obligare, decât acelea rezultând din conținutul cambiei dobândită de el.

Totuși pare neîndoielnic, că acilo unde cambie s'a dat asupra unui raport civil, iar posesorul cambiei este chiar creditorul contractant, sau o persoană care cunoaște raporturile fundamentale, dovada situației reale față de situația formală din cambie este admisibilă.

Concluziunea în acest sens o indică atât jurisprudența recentă, cât și în special teza legală, că din moment ce beneficiul lichidării ca unul ce derivă din lege, se poate invoca fără nici o discuțiune, și față de creditorul cambial de bună credință, chiar când acesta a dobândit cambie în convingerea, că semnatarii sau creanța nu cad sub aplicațiunea legii cu atât mai mult se admite o derogare față de creditul inițial, pentru a dovedi o situație reală, despre care se prezumă, că a avut cunoștință.

III.

7. Tot în legătură cu dispozițiile art. 49 din lege se pune și chestiunea coobligățiilor speciale propter rem, și anume pentru cazurile, când coobligăția a luat naștere prin transfertul de imobile grevate cu ipotecă, întâmplat după data de 18 Dec. 1931.

Problema ce se pune în aceste cazuri este, dacă proprietarul nou, care achiziționând un imobil grevat cu o datorie, de altfel lichidabilă conform legii, va putea beneficia de procedură de lichidare referitor la creanța ipotecară, pentru care el în mod evident nu are nici o coobligăție personală, ci numai o obligație reală derivând din lucru, care stă așa zicând alături de obligația personală a debitorului.

După spicuirile ce le-am făcut în jurisprudența de până acum, în cazul când debitorul per-

sonal întrunește condițiunile legii, discuția se poate considera înlăturată, în baza principiului general al art. 49 și al dreptului comun, că obligația propter rem, rezultând numai dintr'o sarcină reală, deci dintr'o vînculație imobiliară a garanției, este o obligație accesorie perfect atașată obligației principale și legată de soarta acesteia.

În cazul însă, când debitorul personal nu întrunește condițiunile legii, ci acestea le întrunește numai noul proprietar al imobilului, dreptul acestuia de-a beneficia de dispozițiunile legii este cel puțin îndoielnic.

Asupra acestui punct jurisprudența este contradicțorie și fără stabilitate. Am găsit între jurisprudențe decisiuni, cari pe lângă motivări juridice bine studiate dar insuficient documentate, au acordat și în acest caz dreptul debitorului propter rem la beneficiul legii; am găsit de altă parte jurisprudențe în cari recursul debitorului propter rem la beneficiul legii a fost judicios refuzat.

Mai just și mai corespunzător legii este, după părerea mea, punctul de vedere, prin care debitorul propter rem, care invocă beneficiul legii în baza aptitudinii sale personale, este înlăturat dela aplicațiunea legii în ce privește creanța ipotecară, și anume pentru motivul de esență primordială, peste care nu se poate trece, că debitorul propter rem neavând o relațiune de obligație personală în suportul creanței, ci numai una derivând din lucru și limitată la lucru, faptele sale personale nu pot influența un raport de drept, de care el în persoana sa este esențial străin.

Sabin O. Maier
avocat

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 1412—1933. Preș. Dnui Bănescu, consilier.

Daune morale. — Conform principiilor dreptului Ungar, în general daunele morale nu sunt admise. — Cu toate acestea, atunci când din atingerea, onoarea cui-va se cauzează și o daună materială, repararea acesteia trebuie admisă, fiind constant și a se recunoaște că violarea interesului moral poate cauza și o pagubă materială.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că reclamantul Kis Mihai a Băceanului, în calitate de tutore al minorei Kis Maricuța, a intentat acțiunea înaintea Tribunalului Maramureș contra părților Simion Vasile al lui Jacob și Simion Gheorghe al Ioanei Tănase, minori, reprezentați prin tutorii lor, spre a fi obligați la plata sumei de 102.700 lei, reprezentând daune materiale și

morale provenind din faptul că în ziua de 21 Mai 1930, cu violență, primul pârât ajutat de al doilea pârât, a deflorat pe minora Kis Mari-kuța în vârstă de 15 ani, fapt pentru care ambii au fost condamnați pe cale penală.

Că tribunalul a admis în parte acțiunea, numai pentru daune materiale, pe care le-a fixat la suma de 7200 lei, respingând acțiunea pentru daunele morale și compensând cheltue- lile de judecată.

Că în contra sentinței Tribunalului, recla- mantul a făcut apel la Curtea de Apel din Ora- dea Mare, care prin deciziunea atacată prin re- cursul de față, l'a respins, confirmând hotărâ- rea dată de prima instanță.

Că spre a ajunge la această soluțiune, Curtea de Apel motivează că este un principiu fundamental a dreptului civil maghiar, conform căruia se admit despăgubiri numai pentru dau- nele materiale, iar cele morale numai în cazuri prevăzute în legi speciale, ori cazul de față nu intră în categoria acestora și deci apelul fiind nefondat a trebuit respins.

Având în vedere că această soluțiune este criticată prin motivul I. de casare, prin care re- cutentul susține că prin deciziunea atacată, s'a făcut o rea aplicațiune a art. 39 lege XIV.—1914, prin aceea că i s'a admis acțiunea și pentru des- păgubiri morale deși acest text de lege pentru insulte mai mici, pentru calomnii și alte discre- ditări admite despăgubiri morale și deci în speță cu atât mai mult instanța trebuia să le admită, căci fiind vorba de un viol săvârșit a- supra unei copile de 15 ani, este știut că acest fapt implică impedimente și mari neajunsuri la căsătorie.

Considerând că este necontestat că în dreptul civil maghiar, despăgubirile pentru dau- nele morale, în general nu sunt admise.

Că însă când din atingerea onoarei cuiva, rezultă pentru aceasta și o daună materială, reparația acestei daune trebuia admisă, căci este principiu, consfințit prin o jurisprudență constatată că instanțele de judecată pot recunoa- ște atari daune când violarea interesului moral poate cauza și o pagubă materială.

Considerând că în speță fiind vorba de de- florarea prin violență a unei minore de 15 ani, de daună morală produsă acesteia este legală și o daună materială, aceea că fiind cunoscut faptul acesta la căsătorii se va întâmpina dificul- tăți, ceiace constituie o lezare și a intereselor materiale ale victimei.

Că așa fiind, urmează ca atari despăgubiri, eșind din categoria celor pur morale, ele tre- buiau admise și deci numai cu violarea a- cestui principiu, Curtea de Apel le-a respins.

Că așa dar motivul I. de casare este fondat și deci urmează a fi admis, căsând deciziunea Curtii de Apel cu trimitere, iar în ce privește motivul II referitor la reaua aplicare a § 426 pr. civ. prin compensarea cheltuelilor de jude-

cată acest motiv față de casarea deciziunii atacate, nu mai poate fi luată în discuție, ur- mând ca instanța a de trimitească după ce se va judeca din nou cauza, conform îndrumării dată de Inalta Curte, să decidă și asupra cheltuelilor de judecată.

Apreciind și asupra cheltuelilor de recurs, le fixează la suma de 1000 (unamie) lei.

Pentru aceste motive casează.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 1307—33. Președ. T. Măgheru, consilier

Daune rezultate din acte administrative de autori- tate. Partea vătămată prin acte administrative de au- toritate are dreptul să-și valorifice pretențiunile la dau- ne și înaintea instanțelor ordinare pe calea dreptului comun.

Având în vedere că prin motivul 1 de casa- re se susține că instanța de apel a violat art. 1 și 6 legea contenciosului administrativ, art. 107 din Constituție și a comis o omisiune esențială și un exces de putere atunci când nu a luat în seamă faptul că cererea de daune trebuia jude- cată înaintea instanței de contencios odată cu acțiunea de anulare a actului de autoritate pre- tins abuziv.

Considerând că scopul principal urmărit de legiuitor prin dispozițiunile prin care s'a instituit contenciosul de plină jurisdicție, de anulare și desdăunare, a fost de a da părții lezată posibilitatea de a obține cât mai grabnic anularea actului ilegal și reînțegrarea ei efectivă în drepturile sale, acest fapt fiind de esența procedurii speciale a contenciosului, și fiind de multe ori mai profitabil decât atribuirea dau- nelor, iar în ce privește competența atribuită instanței de contencios de a se pronunța și a- supra daunelor, ea a fost edictată numai în mod accesoriu spre a se da părții lezate posibili- tatea de a obține și pe calea procedurii rapide a contenciosului în mod mai ușor decât pe calea dreptului comun.

Că, însă, din aceste dispozițiuni nu rezultă că pentru acordarea daunelor cauzate prin ase- menea acte s'ar fi înființat prin legea conten- ciosului o competență exclusivă numai a instan- ței de contencios chemată să pronunțe anularea actului ilegal și de nicăeri nu rezultă că partea vătămată prin astfel de acte n'ar avea dreptul să-și valorifice pretențiunile la daune și înain- tea instanțelor ordinare, pe calea dreptului co- mun în afară prevederilor legii contenciosului.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Decizia No. 772—1934. Președinte : N. Stănilă, cons.

Este de principiu, că modul de comunicare a unor acte în cursul procesului este supus normelor teritoriale potrivit formula „locus regit actum”.

Procedura fiind făcută în București urmează a se aplica normele procedurii civile române.

DELIBERAND:

Asupra recursului introdus de Eugenia Anton, Dr. George Anton și Văduva Ana Rus în contra deciziei No. C. I. 861-1-1933 a Curții de Apel Cluj S. I-a.

Având în vedere că din actele dela dosar se constată că Eugenia Anton, dr. George Anton și Văduva Ana Rus cerând încuviințarea execuției silite împotriva lui Salzer Mihai și Salzer Friederic în temeiul deciziei No. C. I. 1151-1931 a Curții de Apel Cluj S. I-a., Tribunalul Năsăud prin încheierea No. 1576-1928 din 1 Martie 1932 admitând cererea de execuție, a ordonat urmărirea.

Că împotriva acestei încheieri făcând apel urmăriți Mihail și Friederich Salzer pe motiv că deciziunea în baza cererii s'a admis execuția nu este definitivă deoarece acea hotărâre a fost comunicată nevalabil substitutului av. dr. Ferderber din București în loc de a fi înmănată avocatului Benedek Aladar din Cluj, încredințat ca mandatar în procesul de fond, Curtea de Apel din Cluj prin deciziunea Nr. C. II. 602-1932 găsind motivul întemeiat a respins cererea de execuție ca prematură.

Că în contra acestei deciziuni făcând recurs urmăriții Eugeniu Anton, dr. George Anton și Văduva Ana Rus această Inaltă Curte prin decizia No. 176-1933 din 24 Februarie 1933, găsind că comunicările de acte făcute unui substitut sunt valabile a admis recursul și casând deciziunea atacată a trimis cauza aceluiasi instanțe pentru a se pronunța dacă modul de comunicare din punct de vedere formal a fost sau nu legal.

Că instanța de trimitere prin deciziunea No. C. I. 861-1933 examinând din nou cauza sub aspectul învederat de Inalte Curte, a ajuns de această dată la concluzia că comunicarea hotărârei menționate făcută substitutului a fost valabilă și prin consecință a respins apelul (recurgerea) făcută de urmăriți.

Că împotriva acestei deciziuni urmăriții Salzer Mihail și Salzer Friederich au declarat recursul de față.

Având în vedere că prin motivul I de casare recurenții susțin că instanța de apel hotărând într-o cauză litigioasă se pot înmăna acte nu numai mandatarului încredințat cu purtarea procesului ci și substitutului său, a violat art. 154 și 270 pr. civ. ard.

Având în vedere că această chestiune, ce formează obiectul motivului de recurs de mai sus, a mai fost adusă în judecată acestei Inalte Curții prin recursul înaintat anterior de partea urmăritoare împotriva primei deciziuni a in-

stanței de apel, iar Inalta Curte S. II, prin decizia No. 176-1933 examinând această chestiune, a decis că într'un proces se pot comunica acte, în mod valabil și substitutului încredințat cu acesta de către mandatarul său.

Că dar acest motiv de recurs fiind ridicat pentru a doua oară în același proces, nu mai poate fi luat din nou în discuție fără a se atinge autoritatea lucrului judecat.

Că deci motivul I, se respinge ca inadmisibil.

Având în vedere că prin motivul doi de casare recurenții pretind că Curtea de Apel a violat dispozițiile art. 159 pr. civ. ard, 30 din legea portareilor 137, 75 și 76 pr. civ. rom, întrucât din punct de vedere formal înmânarea hotărârei menționate făcută substitutului este în contradicție, atât cu normele procedurii ardelene cât și a procedurii române.

Având în vedere că din adeverința de comunicare aflată la dosar rezultă că agentul transportându-se la locuința avocatului Ferderber din București a înmănat hotărârea arătată soției 1 destinatarului, care semnând propriu agentul a făcut merțiunea despre aceasta.

Considerând că este de principiu că modul de comunicare a unor acte în cursul unui proces este supus normelor teritoriale potrivit formulei „locus legit actum”.

Considerând că art. 74 din pr. civ. română prevede că dacă agentul nu găsește pe chemat la domiciliul său, va da actele ce-i sunt adresate unei persoane din familia lui, care locuiește cu dânsul, iar în lipsa aceleia unui om de serviciu cerând adeverința de primire.

Că dar în speță comunicarea actului menționat având loc la București îndeplinirea acestei formalități are a fi făcută după normele prevăzute de art. 74 pr. civ. română care în cauză fiind respectate întrucât hotărârea menționată a fost înmănată unei persoane din familia care a semnat de primire, urmează că o altă formalitate ne mai fiind cerută de lege motivul învocat este neintemeiat.

Având în vedere și ultimul motiv de casare prin care recurenții susțin că dispunându-se înmânarea din nou a hotărârei care formează titlul de execuție, ordonarea urmării trebuie făcută ca prematură, această susținere este de asemenea neintemeiată, întrucât se referă la miște dispoziții luate după introducerea recursului de față și care n'au format obiectul încheieri atacate cu recurs.

Că dar fiind nefondat și acest motiv, recursul urmează a se respinge.

Având în vedere și cererea intimărilor de a li se acorda cheltueli de judecată Curtea, apreciind, obligă pe recurenți față de intimăți la 1000 (unamie) lei cheltueli de judecată.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizie No. 1089/1932. Preș. Dl. Al. Dem. Oprescu, consilie

Motive de casare odată determinate la declararea lor în instanță nu pot fi complectate cu altele în scris, ci numai dezvoltate pe larg.

DELIBERÂND:

Având în vedere că prin motivele scrise recurentul Ioan Foișel a lui Gheorghe mai învoacă cauza de nulitate prevăzută de art. 384 p. 9 Pr. pen. prin care se plânge că instanța de fond i-a respins proba cu martorii: Barna Ion, Bumbu Alex. și Jeican Ion cu care urmărea să dovedească că începând dela data de 1 Ianuarie 1929 și până la 3 Ianuarie 1930 deci în timpul săvârșirii furturilor a stat fără întrerupe angajat ca mașinist la învățătorul Barna din Com. Măieru.

Având în vedere că această cauză de nulitate nu a fost invocată cu ocaziunea declarării recursului.

Considerând că, conform art. 390 pr. pen. com. b. cu art. 31 al. II. Nov. Pr. pen. **motivele de casare trebuiesc precizate odată cu declararea recursului, ele totuși putând fi arătate și cu ocaziunea motivării lui.**

Că însă, odată ce în instanță — verbal — au fost determinate nulitățile cari formează motivele recursului ulterior prin motive scrise nu se mai pot adăuga alte nulitățile formând noi motive de casare.

Că, dar, în speță, nulitatea prevăzută de art. 384 p. 9. pr. pen. nefiind arătată decât în motivele scrise, urmează a fi considerată ca un motiv tardiv și înlăturată ca atare.

Că prin motivul de casare bazat pe art. 385 p. 1, c. Pr. pen. inculpații ridică chestiunea excluderii punibilității susținând un „alibi”.

Considerând că, alibi-ul fiind o chestiune, care nu face parte din cauzele cari exclud imputabilitatea — art. 76—82 Cod. Penal — ci o împrejurare de fapt care, odată dovedită, exclude culpabilitatea cuiva din punct de vedere al comiterii unei infracțiuni, urmează că motivul de casare bazat pe art. 385 p. 1, c. pr. pen. este nefondat și cătă a se respinge.

Asupra motivului de casare bazat pe art. 385 p. 3 pr. pen.

In ce privește pe acuzatul Ioan Foișel:

Având în vedere că instanțele de fond gă-sind în favoarea lui și circumstanțe atenuante dar și agravante l'au condamnat făcând aplicațiunea art. 91 cod. penal.

Considerând că circumstanțele atenuante stabilite de instanțele de fond, față de cele agravante fiind preponderente bine inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă aproape de minimum celei prevăzute pentru cea mai gravă dintre infracțiuni, care în speță este crima de furt pedepsită de art. 49 al. 3 Nov. C. Pen. adică

temniță grea până la 10 ani, astfel că, cât privește pe acest acuzat motivul de casare este neintemeiat.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia Nr. 1974/934. Președ. Th. Radu, cons.

Recurs. Modul și termenul recursului în materie penală, în teritoriile transilvanene, sunt determinate de dispozițiunile lege de procedură penală, actualmente în vigore acolo.

DELIBERÂND:

Asupra recursului introdus de Isac Bergfeld contra încheiere No. P. II. 1730—1933 a Curții de Apel Cluj.

Având în vedere că prin această încheiere s'a respins recursul (apel) ce numitul l'a făcut contra încheierei No P. IV. 1325—1931 a Tribunalului Cluj. prin care s'a respins în principiu cererea de revizuire a procesului penal contra lui Isac Bergfeld în urma căruia a fost condamnat pentru delictul de denunțare mincinoasă Asupra admisibilității recursului.

Având în vedere că, Constituțiunea prin art. 103 declarând dreptul de recurs în casare de ordin constituțional cuprinde numai o dispozițiune generală, rămânând că prin legi speciale să se determine, că ce anume hotărâri judecătorești sunt susceptibile de acest recurs și să se reglementeze modul și termenii în care recursul trebuie făcut.

Considerând, că aceste directive se reglementează prin legea pentru Curtea de Casație și Justiție, care în art. 24 cuprinde dispozițiunea că nu mai hotărârile tribunalelor de primă instanță, nesupuse la apel și hotărârile desăvârșite, pronunțate de instanțele de apel, pot fi atacate cu recursul în casare, iar în ce privește modul și termenii recursului, cuprind dispozițiunile art. 32—37, cari dispozițiuni însă se referă numai la recursurile făcute în materie civilă, dat fiind că art. 38 prevede că, în materie criminală, corecțională și de simplă poliție, recursul se face în modul și termenii prevăzuți de codul de procedură penală.

Că prin urmare, cu privire la modul și termenii recursului făcut în materie penală, în teritoriile Transilvanene, sunt determinate dispozițiunile legi de procedura penală actualmente în vigore acolo care în această privință cuprind dispozițiuni în art. 426 și următorii, parte înlocuți sau modificați prin legi posteroare.

Considerând că, din toate aceste dispozițiuni, și în deosebi din cele prevăzute de art. 426 proc. pen., rezultă în mod îndubitabil că, nu pot fi susceptibile de recursul în casare decât hotărârile având caracterul unei sentințe; căile de atac ce se pot îndrepta contra încheierelor judecătorești determinate fiind de art. 378 Proc. pen. care nu prevede și recursul în casare.

Că așa fiind și cum în speță se atacă un recurs în casare o încheiere dată în materie

penală evident că acest recurs nu poate fi admisibil, cu atât mai mult nu, cu cât, după cum s'a făcut procedura penală în vigoare în Transilvania neprevăzând un astfel de recurs, nu se cunosc nici modul, nici termenul în care un astfel de recurs ar urma să fie făcut.

Că prin urmare recursul de față este în principiu inadmisibil și prin consecință se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 1760/1934.

Caracterul de continuitate al infracțiunii sustracțiunii în funcțiune — iar nu cumul — ca rezultat al contemporanității faptelor și al unității datoriei oficiale face ca condamnarea aplicată prin sentință definitivă să aibă efect și asupra faptelor descoperite ulterior și comise în acea epocă.

Deliberând

Asupra recursului declarat de acuzata Berta Weisz și apărătorul său, contra deciziei Curții de Apel Cluj, Secția III-a No. 992/930/1933, prin care reformându-se în ceiace privește pedeapsa aplicată sentința primei instanțe numita a rămas condamnată la 6 luni reclusiune pentru crimă de sustracțiune în funcțiunea comisă în două rânduri prev. și pedepsit de art. 462 pct. 2 391, 393, 393 394 comb. cu art. 92 c. p.

Având în vedere motivul de casare declarat de acuzată și precizat de apărătorul său, făcut cu invocarea nulităților materiale prev. de art. 385 pct. 1 a, b, c. pr, cât și motivele scrise bazate pe greșita aplicare a legii și omisiunea pronunțării asupra unui mijloc de apărare esențială în cauză.

Asupra motivelor de casare scrise bazat pe greșita aplicare a legii cu următorul conținut:

Subsemnata, am fost dată în judecată și pedepsită de Tribunalul Cluj S. IV Sentința No. 3—1928, pentru faptele prev. și penate de art. 391, 392, 462, 463, c. p. pedeapsa fiind executată.

În timpul anchetei administrative, făcută de serviciile P. T. T, eu am declarat toate faptele mele, familia mea, dând garanție pentru toate pagubele.

Instanțele de trimitere în judecată cât și cele de judecată, nu sau condus în ce privește faptele, potrivit raportului de anchetă al serviciilor PTT omițând soluționarea a 2—3 fapte identice ulterior, după definitivarea și executarea sentinței, s'a dispus trimiterea mea din nou în judecată pentru faptele omise de a soluționa.

Ori aceste fapte sunt absolut identice cu cele întru care am executat o condamnare, fapte săvârșite tot în acel timp deci înainte de darea primei pedepse.

Acest lucru, reesă cu prisosință nu numai din dosarul Trib. Club. S. IV No. 3—1928, dar în susși din prezentul dosar, în care, pe lângă alte probe este declarația făcută de Dl Ioan Cuibuș fostul dirigent al Oficiului PTT Cluj și președintele de anchetă administrativă, în fata Curții

de Apel în ședința dela 11 Decembrie 1933, când a precizat că faptele care se judecă în prezentul proces au fost mărturisite de mine și cunoscute mai înainte de darea sentinței Trib. Cluj S. IV. No. 3—1928.

Aceste fapte continuă, formând o unitate puridică, nu pot aduce o nouă pedeapsă, cu atât mai mult, cu cât eu nu sunt vinovat, pentru trimiterea în judecată în mod repetat.

Având în vedere că motivarea deciziei, Curtea de Apel argumentează că nu a putut ține în seamă cererea de achitare formulată de apărătorul acuzatei, deoarece conform principiilor în materie de cumul deși faptele încriminate sunt petrecute înainte de prima condamnare, totuși fiind descoperite ulterior, instanțele au obligația să cerceteze dacă după cum e cazul în speță fiind vorba de infracțiunii de aceeași natură și pentru care sunt prevăzute aceleași pedepse, s'a alicat maximul pedepsei, neputându-se pronunța, alte pedepse care să întrecă maximul.

Că acuzata fiind condamnată prima dată la opt luni iar maximul fiind de cinci ani, Curtea a trebuit să pronunțe o nouă condamnare.

Având în vedere că prin deciziunea definitivă a Curții de Apel S. III-a No. 654/1928 312 aflată la dosar acuzata Berta Weisz magistrală postală a rămas condamnată la un an și două luni reclusiune, nu cum în mod greșit arată Curtea că a fost pedepsită cu opt luni, pentru o singură crimă continuativă de sustracțiune în funcțiune, calificată după două texte de lege (art. 462 și 463 c. p.) pentru o serie întregă de mandate postale emise în anii 1926—1927 fără a depune în casă contravaloarea lor cu argumentarea aflată în motivarea respectivă, că la infracțiunea de sustracțiune în funcțiune nu există cumul după cum stabilește Trib. Cluj S. IV. No. 3/1928 ci numai continuitate, în urma unității dorinței oficiale.

Având în vedere că faptul acuzatei de a fi falsificat în calitate de magistrală postală la oficiul Nădășel în cursul anului 1926 semnăturile lui Borta Ioan pe mandatele postale No. 48 în valoare de 5.000 lei și No. 370 tot de 5.000 lei însușindu-și aceste sume iar la 6 Iulie 1927 prezentându-i-se de către lezata Ianga Ilona un mandat postal în valoare de 300 lei, cu destinația Musca Andrei Giurgiu acuzata luând în primire banii a eliberat recipisa legală, totuși banii nu i-a remis destinației respective ci și-a însușit pe nedrept, iar mandatul nici nu l'a înregistrat în registrul oficial, falsificând astfel și pe acesta și pentru care a fost condamnat din nou de către Curtea de fond la șase luni reclusiune a fost săvârșit în același timp și în aceeași funcțiune ca o singură crimă continuativă și nu ca un cumul, cu toate celelalte fapte pentru care a fost condamnată în mod definitiv prin deciziunea mai sus arătată a Curții de Apel Cluj S. III-a No. 654/312/1928 la pedeapsa de un an și 2 luni reclusiune.

Considerând că prin acest caracter de continuitate la infracțiunea de sustracțiune în funcțiune nu de cumul, ca rezultat al contemporanității faptelor și al unității datoriei oficiale, efectul deciziei definitive a Curții No. 654/928-312 se întinde și asupra acestor fapte, pentru care acuzata a fost dată din nou în judecată și condamnată de Curte, iar calificarea respectivă fiind definitivă urmează să pedepsească și pentru aceste trei fapte noi săvârșite în același timp cu celelalte este înglobată în sus arătata decizie definitivă.

Că în ce privește împrejurările măsurării pedepsei, față de cazul în speță la care se referă Curtea de Apel în motivarea sa, în sensul că dacă inițial ar fi dată ar fi fost judecată și pentru aceste trei fapte instanța de fond ar fi trebuit să examineze posibilitatea unei pedepse mai grave există drept corectiv calea revizuirii pentru Ministerul Public, bine înțeles dacă ar exista condițiile prev. de art. 449 pr. pen. ard.

Că față de situațiunea expusă Curtea de fond numai prin exces de putere, violând principiul autorității lucrului judecat, a putut să condamne din nou pe acuzată pentru fapte comise în același timp și aceiași funcțiune cu altele, pentru care a suferit o condamnare definitivă așa că Înalta Curte fără a mai lua în considerare celelalte motive de Casare dela dosar a trebuit să caseze fără trimitere deciziunea Curții declarându-o fără efect juridic.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 2674—934 Președ. Const. Gh. Rătescu, președinte

Penal. — Constituțiunea prin art. 103 declarând dreptul de recurs în casare de ordin constituțional, cuprinde numai o dispoziție generală, rămânând ca prin lege specială să se determine ce anume hotărârile judecătorești sunt susceptibile de acest recurs.

Din art. 426 pr. pen. ard. rezultă că numai hotărârile având caracterul de sentințe sunt supuse recursului în casare, căci căile de atac contra încheierilor sunt prevăzute de art. 378 pr. pen.

Deliberând

Asupra recursului declarat de acuzatul Tăurescu Ivașcu în contra încheierii cu No. P. II 1769-1933 a Curții de Apel Cluj.

Având în vedere că prin această încheiere s'a respins recursul (apel) ce numitul a făcut contra încheierii Trib. Hunedoara secția II No. 5771—1933 prin care s'a refuzat în principiu, cererea de revizuire a procesului penal contra lui Tăurescu Ivașcu, în urma căreia a fost condamnat pentru crima de plăsmuire de înscrisuri private.

Asupra admisibilității recursului.

Având în vedere că, constituțiunea prin art. 103 declarând dreptul de recurs în casare de ordin constituțional, cuprinde numai o dispozițiune generală, rămânând că prin legi speciale să se determine, ce anume hotărâri judecătorești

sunt susceptibile de acest recurs și să se reglementeze modul și termenii în care recursul trebuie făcut.

Considerând, că aceste directive se reglementează prin legea pentru Curtea de Casație și Justiție, care în art. 24 cuprinde dispozițiunea că, numai hotărârile Tribunalurilor de primă instanță nesupuse la apel și hotărârile desăvârșite pronunțate de instanțele de apel, pot fi atacate cu recurs în casare, iar ce privește modul și termenii recursului, cuprind dispozițiunile art. 32-37, cari dispozițiuni însă se referă numai la recursurile făcute în materie civilă, dat fiindcă art. 38 prevede că, în materie criminală, corecțională și de simplă poliție, recursul se face în modul și termenii prevăzuți de codul de procedură penală.

Că prin urmare, cu privire la modul și termenii recursului făcut în materie penală, în teritoriile Transilvănene, sunt determinate dispozițiunile legii de procedură penală actualimente în vigoare, acolo care în această privință cuprind dispozițiuni în art. 426 și urm. parte înlocuiri sau modificate prin legi posteroare.

Considerând că, din toate aceste dispozițiuni și în deosebi din cele prevăzute de art. 426 pr. pen. rezultă în mod îndubitabil că, nu pot fi susceptibile de recursuri în casare, decât hotărârile având caracterul unei sentințe; căile de atac, ce se pot îndrepta contra încheierilor judecătorești determinate fiind de art. 378 pr. pen. care nu prevede și recursuri în casare.

Că așa fiind și cum în speță se atacă cu recurs în casare o încheiere dată în materie penală evident că acest recurs nu poate fi admisibil cu atât mai mult nu, cu cât, după cum s'a văzut procedura penală în vigoare în Transilvania neprevăzând un astfel de recurs nu se cunosc nici modul, nici termenul în care un astfel de recurs ar urma să fie făcut.

Că prin urmare recursul de față este în principiu inadmisibil și în consecință se respinge.

Jurisprudențe la diverse legi

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția III

Dec. Nr. 658—1934. Președinția Dnui C. Crăciunescu, consilier

Contencios. Funcționarul care lipsește nemotivat mai mult de 3 zile, și care nicidupă termen de 5 zile nu da o justificare absenței la cererea ce i s'a făcut se consideră demisionat, și considerarea ca demisionat neconstituind o pedepasă, ea poate fi făcută de autoritate fără avizul Consiliului de disciplină.

DELIBERAND.

Asupra recursului făcut de Victor Ciungan contra deciziei No. C. II 70/6/1933 a Curții de Apel Cluj S. II-a în proces cu Min. de Finanțe.

Având în vedere că prin deciziunea supusă recursului Curtea de Apel a respins ca nefondată acțiunea în contencios a recurentului prin care cerea să se declare ilegală și să fie anulată

adresele Min. de Finanțe No. 354-703-1932, 381.411-1932, rezoluția Ministerială pusă pe raportul No. 73-928-1932 și decizia No. 376.265-1932, obligarea Ministerului să-l reintegreze în postul ce ocupa, să-i rezolve cererea de concediu, să-l considere în concediu de boală, dela 27 Oct. 1932 până la 27 Oct. 1933, să intervină la Casa Pensilor pentru pensionarea sa, să-i plătească salariul întreg pe trei luni dela 1 Noembrie 1932, apoi 50% până la punerea în retragere 1000 lei daună materială și 1000 lei daune morale, pe fiecare zi începând dela 27 Oct. 1932 plus 50.000 lei cheltuieli de judecată.

Având în vedere că pentru a da această soluțiune instanța de fond constată în fapt că recurentul a lipsit dela serviciu fără concediu începând dela 27 Oct. 1932 și că făcându-i-se cunoscut că nu i s'a aprobat concediul și fiind invitat să se prezinte la serviciu nu se prezintă și nici nu arată motivul pentru care nu se prezintă, în această situațiune argumentează Curtea, pe drept cuvânt Ministerul făcând aplicațiunea art. 19 din reg. legii statutului funcționarilor publici l'a putut considera demisionat.

În ce privește obiecțiunea recurentului că art. 19 adaugă la lege și că nu poate fi considerat demisionat fără a fi trimis înaintea Comisiunii disciplinare care să se pronunțe asupra pedepsei ce are a i se aplica întrucât este funcționar stabil, Curtea argumentează că considerarea unui funcționar ca demisionat nu este o pedeapsă spre a fi cazul să fie trimis în judecata Comisiunii disciplinare ci este un act care se întemeiază pe voința tacită a funcționarului că înțelege să se lipsească de funcțiune, că regulamentul prevede că dacă funcționarul dă o justificare lipsei sale dela serviciu însă justificarea este insuficientă și el continuă să nu se prezinte, numai atunci urmează a fi trimis în fața Comisiunii disciplinare.

Având în vedere că în contra acestei decizii Victor Ciungan a făcut recurs.

Având în vedere că prin motivele de casare recurentul susține în esență următoarele;

1. Că fiind funcționar stabil și justificând șefului său ierarhic motivul pentru care nu se poate prezenta la serviciu, nu putea fi considerat demisionat, ci trebuia trimis în judecata Comisiunii disciplinare.

Că judecând astfel Curtea de Apel a violat art. 19 din regulament și a săvârșit un exces de putere, o omisiune esențială și o nemotivare;

2. Că art. 19 din regulament adăugând la lege, el nu poate avea o aplicare. Că a fi considerat ca demisionat din funcțiune, echivalează cu o înlocuire din serviciu; or, această pedeapsă nu poate fi aplicată funcționarilor stabili fără o prealabilă judecată disciplinară;

3. Că deciziunea prin care a fost considerat ca demisionat este neregulată, întrucât este dată de secretarul general, care n'avea delegațiunea pentru această, și potrivit legii de organizare a

Ministerelor, el nu poate lucra decât pe baza de delegație publicată în Monitorul Oficial.

Considerând că prin art. 19 din regulamentul legii statutului funcționarilor publici se prevede că funcționarul care lipsește nemotivat mai mult de 3 zile, consecutiv dela serviciu, va pierde retribuțiunea pe timpul absenței, putând fi și pedepsit disciplinar; că în asemenea cazuri șeful ierarhic va cere, prin serviciul respectiv, funcționarului să-și motiveze absența; că dacă în termen de 5 zile funcționarul nu dă nici un răspuns poate fi considerat demisionat, iar dacă va da un răspuns insuficient, va fi trimis înaintea Comisiunii disciplinare;

Că astfel fiind și întrucât în speță, instanța de fond constatând în fapt pe baza tuturor actelor de dosar, dără a le denatura conținutul că cererea de concediu a recurentului fiind respinsă de Minister și invitându-l la 7 Noembrie 1932 să se prezinte în timp de 24 ore la serviciu, invitațiune pe care o primește la 11 Noembrie 1932 dând dovadă de primire, totuși, recurentul neprezentându-se la serviciu și nedând nici o justificare, absenței sale pe intervalul de timp până la 19 Noembrie, pe drept cuvânt și făcând o justă aplicațiune a art. 19 din regulamentul citat putea fi considerat ca demisionat, nefiind cazul a fi trimis în judecata Comisiunii disciplinare, întrucât — după cum s'a expus mai sus — timp de 8 zile după invitațiunea formală de a se prezenta la serviciu, Curtea de fond constată că recurentul nu s'a prezentat și n'a dat nici o justificare neprezentării sale.

Că deci această parte a motivelor de casare fiind nefondată cată a fi respinsă.

Având în vedere că în al doilea rând recurentul pretinde prin motivele de casare că, considerarea sa ca demisionat constituie o pedeapsă care, dat fiind că este funcționar stabil, nu-i poate fi aplicată decât cu avizul Comisiunii disciplinare în judecata căreia trebuia trimis. Că din acest punct de vedere regulamentul adaugă la lege și deci nu poate fi aplicat.

Considerând că pedepsele disciplinare, procedura aplicării lor, precum și efectele la care dau naștere în raport cu funcțiunea, sunt strict prevăzute de legea și regulamentul statutului funcționarilor publici.

Că atât din litera legii și regulamentului menționat, care nu prevede printre pedepse și considerarea ca demisionat, cât și din spiritul lor, rezultă că considerarea ca demisionat a unui funcționar pentru lipsă dela serviciu, nu constituie o pedeapsă, ci este un act care se întemeiază pe voința tacit exprimată a funcționarului că înțelege să se lipsească de funcțiunea pe care o îndeplinea.

Ca dovada că această este sensul considerării ca demisionat rezultă și din art. 34 a regulamentul legii statutului, care prevede că funcționarii demisionați, deci și cei considerați demisionați pot fi reprimăți oricând în serviciu

înainte de îndeplinirea de 5 ani dela data demisiunii pe când conform art. 93 din același regulament, funcționarul pedepsit cu înlocuirea nu poate fi primit în serviciu decât în anumite condițiuni, astfel cel pus în disponibilitate numai după doi ani dela data punerii în disponibilitate iar cel destituit nu mai poate ocupa niciodată vre-o funcțiune publică;

Că deci considerarea unui funcționar ca demisionat neconstituind o pedeapsă, ea poate fi făcută de autoritatea administrativă, fără avizul Comisiunii disciplinare, și deci acest punct de vedere regulamentul nu adugă la lege.

Astfel fiind și această parte a motivelor de casare este nefondată și cată a fi respinsă.

Având în vedere partea motivelor de casare prin care recurentul pretinde că secretarul General al Ministerului nu avea delegațiunea să semneze deciziunea prin care a fost lăsat în disponibilitate;

Considerând că din examinarea jurnalului care constată susținerile făcute de recurent înaintea instanței de fond precum și din acțiunea introductivă de instanță și concluziunile scrise, rezultă că recurentul n'a formulat și n'a susținut înaintea Curții de Apel chestiunea ce formează obiectul acestei părți a recursului;

Că astfel fiind, această chestiune chiar de ar fi de ordine publică, nu poate fi propusă direct înaintea acestei Inalte Curți întrucât necesită verificări de fapt care n'au fost cerute și făcute de instanța de fond.

Că deci și această parte a motivelor de casare fiind nefondată recursul urmează a fi respins, cu cheltueli de judecată pe care Inalta Curte apreciază, le fixează la suma de lei 500 (cinci) sute.

Judecătoria rurală Agnita, județul Târnava Mare Hotărârea No. C. 166/5/1935

Dacă absolventele școlilor civile de fete pot figura în temeiul art. 375 al. 1 p. 1 din legea pentru organizarea administrației locale, ca alegătoare pentru comună și județ. Soluție intermediară, luându-se de criteriu, data când au absolvit școala.

Judecata

Asupra contestației introduse la data de 31 Ianuarie 1935 de contestatorul Emil Pora, preot din comuna Agnita, prin care cere ștergerea din listele electorale pentru comună și județ ale comunei Agnita, a alegătoarelor Andree Cristine și a altor 84, pe motiv că nu îndeplinesc condițiunile de studii pretinse de art. 375 al. 1 p. 1 din legea pentru organizarea administrației locale, pentru a figura ca atare.

Considerând că chestiunea ce se cere a fi examinată este aceea de a se ști dacă certificatele de absolvirea școlilor civile sunt echivalente celor de absolvirea gimnaziului, în care caz e-vident finele de neprimire ar deveni fondat, iar contestația din acest punct de vedere, admisă.

Considerând că în conformitate cu vechile legi ungare sub regimul cărora au funcționat, continuând ca atare până în anul 1919, școlile civile de fete erau considerate ca făcând parte din ciclul învățământului primar; că acest lucru este învederat atât de dispozițiunile legii XXXVIII ex 1868 care prin articolele sale, 8 și 68, edictează că sunt școli primare: școlile populare elementare și superioare, școlile civile, etc. și că comunele mai mari a căror putere materială le permite sunt obligate, ca în locul școlii populare superioare (școala supraprimară) să susțină școli civile pe seama locuitorilor comunei, fără deosebire de confesiune, cât și de dispozițiunile legii XXX ex 1883, care prin art. 1 prevede că sunt școli medii (secundare): gimnaziile și școlile reale.

Având în vedere că în susținerea finelui lor de neprimire, contestatele au produs 3 acte și anume: adresa Ministerului de Interne No. 137 din 2 Septembrie 1929, adresa Președinției Consiliului de Miniștri No. 872 din 13 Iunie 1933 și certificatul Ministerului de Interne No. 14064 din 17 Iulie 1934 din care rezultă că certificatele de absolvirea școlilor civile urmează să fie considerate ca echivalente cu acelea ale gimnaziului însă numai din punct de vedere electoral.

Că tustrelele aceste acte însă nu pot avea nicio tărie în specie, devreme ce nu emană dela autoritatea singură competentă a se pronunța în materia echivalărilor certificatelor de studii, care este Ministerul Instrucțiunii Publice.

Că este adevărat că și din adresa acestui din urmă Minister No. 78816 din 12 Iunie 1933 depusă și ea la dosar, rezultă același lucru.

Că întră în sfera atribuțiilor acestui Minister numai dreptul de a se pronunța dacă certificatele de absolvirea școlilor civile sunt sau nu echivalente cu certificatele de absolvirea gimnaziului; că întrucât prin adresa în cauză se opinează asupra echivalării numai din punct de vedere electoral prin urmare numai dintr'un anumit punct de vedere, prin aceasta Ministerul și-a depășit atribuțiunile sale; întrând în acelea ale instanțelor de judecată, singurele competente a se rosti asupra efectelor juridice, pe care echivalarea sau neechivalarea ar putea să le aibă, în toate privințele; nu numai din punct de vedere electoral; că de aceea această adresă cată, la fel ca și celelalte, a fi îndepărată ca neconcludentă.

Că apoi prin adresele No. 55306 din Aprilie 1933 către Prefectura Județului Târnava Mare și No. 22427 din 17 Februarie 1934 către Curtea de Apel Brașov, depusă deasemenea în copie la dosar de contestator același Minister lămurește că școlile civile de fete au continuat să funcționeze ca atare până la data de 1 Septembrie 1919, când au căpătat o nouă organizare în conformitate cu legiuirile române, iar absolventelor lor, acordându-li-se dreptul de a pași în cursul superior de liceu, fără a mai fi nevoie să dea vreun

examen de diferență; că totodată prin ele, Ministerul de resort se rostește în mod categoric și de data această în general, că numai certificatele de absolvire eliberate după data de mai sus sunt echivalente cu acelea de absolvirea gimnaziului.

Că așa fiind, urmează ca din restul celor 77 de alegătoare contestate numai acelea, care și-au dobândit certificatele lor de absolvirea școalelor civile după această dată, îndeplinesc condițiunile prevăzute de art. 375 al 1 p. 1 din legea pentru organizarea administrației locale; ca atare numai ele au dreptul să figureze pe mai departe în listele electorale iar nu și celelalte, care cată deci a fi șterse.

Că din examinarea certificatelor prezentate de toate cele 77 alegătoare contestate și despre care s'au luat note în tabloul anexat procesului verbal de astăzi, se constată că următoarele 40 alegătoare au obținut certificatul anterior datei de 1 Septembrie 1919: 1. Andree Cristine, etc. etc.

Că întrucât toate aceste 40 alegătoare nu îndeplinesc condițiunile prevăzute de art. 375 al 1 p. 1 din lege, ele cată, potrivit celor mai sus expuse, să fie șterse.

Că implicit celelalte, care și-au dobândit certificatele lor de absolvire posterior datei de 1 Septembrie 1919 și anume: Bahmüller Sofia, etc. etc. cată să figureze ca atare și pe mai departe printre alegătorii pentru comună și județ din comuna Agnita.

Pentru aceste motive

În virtutea legii

Hotărăște

Admite în parte contestația etc. etc.

Cu drept de recurs.

Data și citită în Camera de Consiliu a acestei Judecătorii, azi 23 Februarie 1935.

Judecător ss. Dr. Teodor Diaconescu; grefier ss. Alexandru Gâdei.

NOTA. Această hotărâre a fost confirmată prin Deciziunea Curții de Apel S. II, Brașov No. C, II 704/9/1935 din 12 Aprilie 1935. A se mai vedea, privitor la dreptul absolventelor școalelor civile de a figura printre alegătorii la comună și județ, Deciziunea aceleiași Curți și secții No. 1, 2567/1935 din 1 Februarie, Idem Deciziunea aceleiași Curți, secția I, No. C, 803/8/1934 din 10 Iulie 1934 prin care, nemaifăcându-se vreo deosebire între absolventele de dinainte de 1 Sept. 1919 și acelea de după această dată, s'a hotărât că toate au deopotrivă drept de a fi înscrise în lisele electorale pentru comună și județ.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 349-1931. Preș. V. Crăciunescu, Cons.

Perimare. Lăsarea recursului în nelucrare, prin neplata citațiilor, aduce perimarea lui.

Deliberând

Asupra cererii făcute de către Ministerul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor de a se perima

recursul făcut de către Emanoil Comănescu în contra deciziei No. C. III 2288/9/1929 din 29 Septembrie 1930 a Curții de Apel Cluj S. III-a.

Având în vedere, că în conformitate cu art. 446 ultimul alineat din procedura civilă ardeleană, termenul de perimare este de 3 ani.

Având în vedere, că legea accelerării judecăților, care este aplicabil pe întreg teritoriul Țării Românești, prevede citarea părților la desbatere, citare care se face în urma plății taxelor de citații care plată este lăsată la facultatea părții, de unde rezultă că în cazul când ea nu se îngrijește de plata acelor taxe, atunci suferă rigorile legii pentru neplata taxelor și lăsarea procesului în nelucrare;

Având în vedere, că în speță din dosar se constată că recursul a fost introdus la Curtea de Apel din Cluj la 23 Ianuarie 1931, trimis la Curtea de Casație și înregistrat la 24 August 1931, iar dela această din urmă dată și până la 24 August 1934 când s'a cerut perimarea a stat în nelucrare, neplătindu-se taxa pentru emiterea citațiilor.

Considerând că în asemenea situațiune de fapt și față de principiile de drept mai sus, expuse, recursul în speță fiind lăsat în nelucrare mai mult de 3 ani, urmează a se declara stins, adică a se perima;

Că dar cererea de perimare în speță este fondată și cată a fi admisă.

Sedința dela 13 Mai 1935

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 762-931. Președinția: D. C. Crăciunescu, cons.

Perimare. Neplata citațiilor timp de 3 ani are de consecință perimarea recursului.

Deliberând

Asupra cererii de perimare;

Având în vedere, că prin cererea de față intimatul în recurs, Ministerul Instrucțiunii, cere declararea de perimat recursul făcut de recurenta Emil Paul Retegan pe motiv că dela data de 8 August 1931, când a fost scoasă de pe rol cercetarea recursului, și până la 22 Ianuarie 1935 data înregistrării cererii de perimare, nu a intervenit în proces nici un act de procedură cu caracter contradictoriu întrerupător de perimare.

Având în vedere, că în conformitate cu art. 446 pr. c. civ. din Transilvania, dacă la ziua de înfățișare pentru constituirea procesului, sau la desbatere, nu se prezintă nici una din părți sau partea prezentă nu cere desbaterea, procedura va pausa până când o parte va cere fixarea unui nou termen, iar prin ferecerea a 3 ani, socotiți din ziua de constituire a procesului sau a desbaterei omise, procesul se va considera stins;

Considerând că acet text și azi este în vigoare, deoarece art. 81 și 87 din legea Curții de

Casație a desființat și abrogat numai acele dispozițiuni din legile de procedură din teritoriile alipite, cari sunt contrarii legii Curții de Casație, ori aceasta din urmă lege, nu are nici o dispoziție relativ la materia perimării.

Având însă în vedere, că legea accelerării, care fiind o lege de unificare, se aplică pe întreg teritoriul țării, prevede citarea părților la desbateri, citare care se face în urma plății taxelor de citații plată ce este lăsată la facultatea părții de unde urmează pe de o parte, că dispozițiunile art. 446 citat se completează prin prescripțiile legii de accelerare, iar pe de altă parte, că în cazul când partea nu plătește acele taxe, suferă rigorile legii pentru neplata taxelor și lăsarea procesului în nelucrare.

Că așa fiind și întrucât în speță este constant că dela 8 August 1931, când a fost scoasă de pe rol cercetarea recursului și până la introducerea cererei de perimare 22 Ianuarie 1935, au trecut cei trei ani prevăzuți de art. 446 mai sus citat, cererea de perimare este întemeiată și urmează a fi admisă.

Ședința dela 15 Aprilie 1935.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. Nr. 126/935. Președinția Dlui V. Erbiceanu Cons.

Perimare. Neplata citațiilor timp de 3 ani, are de consecință perimarea recursului.

Deliberând

Asupra cererei făcută de Dr. Samoila Breger de a se perima recursul introdus de Andrei Biro în contra Deciziei Curții de Apel Cluj S. III-a cu No. 728—1929;

Având în vedere, că prin disp. art. 446 al. 1 din pr. civ. în vigoare în Ardeal, se prevede, că dacă la ziua de înfățișare pentru constituirea procesului, sau la desbateri, nu se prezintă nici una din părți, sau partea prezentă nu cere desbaterea, procedura va rămâne în nelucrare, până când o parte ca cere fixarea unui nou termen, iar prin aliniatul ultim din același art. se prevede, că după trecerea a trei ani scotiți din ziua de constituire a procesului sau a desbaterii omise, procesul se va considera stins.

Considerând, că prin același aliniat al art. citat, se mai prevede, că dispozițiunea privitoare la stingerea procesului se aplică în mod corespunzător și în cazurile prevăzute de art. 443 pct. 2—4 proc. civ. Ard. Iar în colaborarea dispozițiilor art. 446 alin. ult. cu dispoz. art. 443 și din analizarea acestora, rezultă că perimarea sau stingerea procesului are nu numai atunci când procesul este lăsat în nelucrare prin aceea, că la desbatere nu se prezintă nici una dintre părți, ci și în alte cazuri când procesul rămâne în nelucrare timp de 3 ani, prin aceea că părțile sau (una dintre ele) — reclamantul — omite să îndeplinească anumite acte de procedură impuse lor

de lege și fără de care instanța nu are dată de lege posibilitatea de a redeschide și de a continua procedura.

Că prin urmare principiul ce se desprinde din art. citate, este că se produce stingerea procesului când procedura rămâne în nelucrare și stă în această stare timp de 3 ani, din cauză că părțile omite să îndeplinească un act de procedură a cărui îndeplinire depinde numai de voința lor, și fără de care instanța este pusă în imposibilitate de a redeschide și de a continua procedura.

Că așa fiind, dacă prin lege se prevede, că procedura se poate pune în curs sau se poate redeschide numai după plata taxelor de citații, iar părțile omite să plătească aceste taxe și prin aceasta provoacă ținerea în nelucrare a procesului timp de 3 ani, atunci se produce perimarea procesului la fel ca și în cazurile prevăzute din art. 446 al. ultim proc. civ. Ard.

Considerând însă, că aceste dispozițiuni, din menționatele texte și are aplicație și în instanța de apel pe baza art. 510 din aceeași procedură, cât și instanța de casare conform art. 547 proc. civ. ard., deoarece art. 81 din legea organică a acestei Inalte Curți a desființat numai acele dispozițiuni din legile de procedură în vigoare în noile ținuturi, care erau contrarii normelor de procedură prevăzute de legea Curții de Casație, ceea ce nu este cazul în speță, întrucât instituția procedurală a perimării, nu este reglementată de legea organică a acestei Inalte Curți;

Că dar fiind stabilit că disp. art. 446 menționat, se aplică și în instanța de casare, asupra litigiilor venite din Ardeal pe calea recursului, și întrucât în speță se constată din actele dela dosar că au trecut mai mult de 3 ani de zile dela data primirii recursului la aceasta Inaltă Curte fără că înăuntrul lui părțile să fi cerut vre-un termen sau se fi plătit taxele de citații pentru continuarea desbaterilor, urmează că recursul este perimat și ca o consecință a perimării a recursului întreg procesul urmează a se declara stins pe baza aceluiaș text.

Că faptul, că petiționarul în cererea de perimare a plătit taxele de citații după trecerea unui timp de 3 ani și că odată cu plata acestor taxe n'a depus și cererea de perimare ce a depus-o mai târziu cu rectificarea că plata acestor taxe a făcut-o în cererea de perimare, aceasta nu poate constitui nici într-un caz, pentru recurent o întrerupere a perimării recursului, deoarece, în primul rând, aceste taxe au fost plătite după trecerea unui timp de 3 ani dela primirea recursului, la aceasta Inaltă Curte, deci după ce condițiunile perimării sau produs și în al doilea rând, că aceasta perimare după dispozițiunile procedurii din Ardeal, aplicabil în speță, se poate constata chiar și din oficiu, fără cererea părții și prin urmare o cerere posterioară termenului de 3 ani nu acopere perimarea.

Ședința dela 23 Ianuarie 1935.